

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту  
Завідувач кафедри

---

«\_\_»\_\_\_\_\_ 2024 р.

**РЕФЕРАТ**  
**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА**

на здобуття освітнього ступеня бакалавра  
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»  
на тему: «Фінансова політика держави у сфері охорони здоров'я»

**Виконавець:**

студент 4 курсу ЦЗВФН  
Дручек Євген Сергійович \_\_\_\_\_

**Науковий керівник:**

к.е.н., доцент  
Шуліченко Тетяна Василівна \_\_\_\_\_

ОДЕСА – 2024 р.

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

У зв'язку з глобальними викликами, пов'язаними зі збереженням життя та здоров'я нації, а також забезпеченням незалежності та безпеки держави, Україна стикається з потребою максимальної згуртованості та ефективної роботи всіх суспільних суб'єктів для протидії військовій агресії. У цьому контексті сфера охорони здоров'я, як ключова галузь національної економіки, опиняється в складних умовах, оскільки зростає попит суспільства на відповідні медичні послуги.

Необхідність ефективного реагування на ці виклики вимагає подальшої трансформації організаційно-економічного механізму розвитку сфери охорони здоров'я. Від цього залежить якість та доступність медичних послуг, збереження людського капіталу та розвиток національної економіки. Одночасно недостатнє фінансування сфери охорони здоров'я порівняно з іншими країнами світу стримує розвиток та інновації в цій галузі.

Швидке реагування на зростаючі потреби населення та забезпечення доступних реабілітаційних заходів вимагає подальших трансформацій у ресурсному забезпеченні сфери охорони здоров'я.

Питання розбудови сфери охорони здоров'я в аспекті функціонування фінансової політики привернуло увагу як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників, включаючи З. Варналія, О. Гальцову, В. Демянишина, О. Кириленко, І. Лютого, В. Маргасову, С. Онишка, В. Опаріна, О. Рожка, та інших.

Наукове підґрунтя цього питання виявилось у дослідженнях вітчизняних вчених, таких як Т. Васильєва, М. Дубина, М. Забаштанський, І. Когут, Л. Левчук, В. Маргасова, С. Онишко, Ю. Сафонов, М. Шевченко та інші. Однак, не зважаючи на значну кількість проведених досліджень виникла необхідність подальших досліджень через нові системні виклики, такі як військова агресія та інтеграція даної сфери до єдиного світового медичного простору.

**Мета і завдання дослідження.** Метою роботи є обґрунтування теоретико засад та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення фінансової політики у сфері охорони здоров'я для її подальшої розбудови.

Досягнення мети дослідження зумовило необхідність постановки і вирішення таких завдань:

- дослідити сутність та особливості функціонування фінансової політики у сфері охорони здоров'я;
- розкрити роль сфери охорони здоров'я у розвитку національної економіки;
- дослідити сучасні тенденції функціонування сфери охорони здоров'я в Україні;
- здійснити моніторинг сучасних тенденцій державного регулювання сфери охорони здоров'я;
- виявити ключові перешкоди функціонування сфери охорони здоров'я в Україні;
- узагальнити зарубіжний досвід економічного забезпечення сфери охорони здоров'я та можливості його використання в Україні;

- окреслити перспективи розбудови сфери охорони здоров'я в Україні.

**Об'єктом дослідження** є процес функціонування фінансової політики у сфері охорони здоров'я в Україні.

**Предметом дослідження** є відносини, що виникають в процесі функціонування фінансової політики у сфері охорони здоров'я в Україні.

**Методи дослідження.** При розв'язанні поставлених у роботі завдань використано сукупність загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, зокрема: історичний – при вивченні передумов виникнення та розвитку сфери охорони здоров'я, дослідженні еволюції процесів трансформації її організаційно-економічного механізму; узагальнення, індукції, дедукції, аналізу, синтезу, класифікації, порівняння – при розкритті сутності; наукової абстракції, аналогії і порівняльного аналізу – при опрацюванні статистичних даних тощо.

**Інформаційною базою дослідження** стали законодавчі та нормативно-правові акти, що стосуються питань розбудови сфери охорони здоров'я, зокрема, в зарубіжних країнах; монографії, наукові публікації у періодичних виданнях, вітчизняних та закордонних авторів; матеріали науково-практичних конференцій; статистична та фінансово-економічна інформація Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерства інфраструктури України, Державної казначейської служби України, міжнародних фінансових організацій, ресурси офіційних веб-сторінок державних органів виконавчої влади України.

**Практичне значення одержаних результатів.** Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці пропозицій щодо удосконалення фінансової політики України для розбудови сфери охорони здоров'я.

**Структура роботи.** Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Обсяг основного тексту 99 сторінок. Робота містить 27 таблиці, 20 рисунків. Список використаних джерел налічує 49 найменувань

## **ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ**

У першому розділі досліджено сутність та особливості функціонування фінансової політики у сфері охорони здоров'я. Розкрито роль сфери охорони здоров'я у розвитку національної економіки.

У другому розділі досліджено сучасні тенденції функціонування сфери охорони здоров'я в Україні та здійснено моніторинг сучасних тенденцій державного регулювання сфери охорони здоров'я. Виявлено ключові перешкоди функціонування сфери охорони здоров'я в Україні.

У третьому розділі узагальнено зарубіжний досвід економічного забезпечення сфери охорони здоров'я та можливості його використання в Україні та окреслено перспективи розбудови сфери охорони здоров'я в Україні.

## ВИСНОВКИ

Проведене дослідження сучасних тенденцій функціонування сфери охорони здоров'я України дозволило здійснити наступні узагальнення:

1. Сучасне дослідження сутності фінансової політики у сфері охорони здоров'я дозволяє зосередити увагу на важливості даної сфери для життєдіяльності суспільства та акцентувати увагу на необхідності посилення ролі охорони здоров'я не лише в лікуванні, але в профілактиці захворювань серед населення, пропагування здорового способу життя та формування нової концепції спільної відповідальності пацієнта та держави за стан здоров'я в державі.

2. Відповідно важливою складовою успішного функціонування сфери охорони здоров'я в сучасних умовах є наявність ефективного механізму її розвитку, який поєднує питання вдосконалення організаційної структури сфери охорони здоров'я з метою оптимізації можливостей якісного використання її фінансово-економічного потенціалу для формування необхідних умов для надання своєчасних та якісних медичних послуг. Головною метою формування цього механізму розбудови сфери охорони здоров'я в Україні є створення ефективної мережи лікувальних закладів, які дозволять створити умови для збереження людського капіталу та ефективного використання організаційного та фінансово-економічного потенціалів для розвитку даної сфери та підвищення рівня її конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Сфера охорони здоров'я для національної економіки будь-якої держави світу є стратегічною галуззю, оскільки має синергетичний вплив на функціонування суспільства, адже дозволяє створити умови для збереження нації, і як наслідок, сформувати умови для подальшого розвитку держави в майбутньому.

3. Аналіз функціонування сфери охорони здоров'я в Україні виявив ряд важливих проблем. Військові дії на території України спричинили значні руйнування, зокрема, у закладах охорони здоров'я. За даними фахівців, під час бойових дій пошкоджено 1575 об'єктів і 634 заклади охорони здоров'я, а завдані збитки оцінюються приблизно у 35 млрд гривень. З цих даних видно, що 91 заклад було повністю зруйновано, а 599 потребують відновлення від 2 до 90% їхньої вартості. Дослідження динаміки функціонування суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я дозволяють зробити висновок про зростання потреб суспільства в медичних послугах в найближчі роки. Це пов'язано зі зменшенням кількості закладів охорони здоров'я, внутрішнім переселенням громадян і необхідністю подолання наслідків військової агресії, а також зі значним змінами в віковій структурі населення внаслідок відтоку молоді за кордон.

4. Аналіз ефективності державного регулювання сфери охорони здоров'я виявив кілька ключових показників, що варто виділити: відповідність фінансування потребам сфери охорони здоров'я; ефективне використання економічного потенціалу; рівень впровадження інноваційних технологій; наявність якісного медичного персоналу та можливість їхнього постійного

підвищення кваліфікації; доступність та якість медичних послуг для всіх пацієнтів; обсяг наданих медичних послуг; показники середньої тривалості життя та вікова структура населення.

5. Окреслено основні недоліки, виклики та перешкоди функціонуванню сфери охорони здоров'я. Серед найважливіших напрямків виділені такі: забезпечення належного фінансового забезпечення та оплати праці медичних працівників; формування та розвиток кадрового потенціалу, що передбачає неперервне підвищення кваліфікації; впровадження цифрових технологій для поліпшення доступності та якості медичних послуг.

6. На основі дослідження та узагальнення зарубіжного досвіду функціонування фінансової політики в сфері охорони здоров'я з'ясовано, що кожна держава, виходячи з історичних, політичних, соціальних та економічних умов розвитку сформувала свою власну модель охорони здоров'я, яка потребує певного економічного забезпечення. Зроблено висновок, що в сучасному суспільстві сформовано такі моделі економічного забезпечення сфери охорони здоров'я: страхова, бюджетна і приватна. Спільною ознакою для них є використання багатоджерельного механізму фінансових ресурсів. Вибір моделі охорони здоров'я є стратегічно важливим завданням кожної держави. Більш прийнятною для України є модель Беверіджа, яку варто адаптувати під час формування та використання економічного забезпечення сфери охорони здоров'я.

7. Пріоритетними напрямками державного регулювання розвитку сфери охорони здоров'я слід виділити наступні: підвищення рівня та якості менеджменту сфери охорони здоров'я з метою нівелювання невідповідності між потребами у фінансовому забезпеченні та наявним фінансуванням; підвищення рівня доступності та якості медичних послуг для всіх категорій населення; забезпечення необхідної підготовки кваліфікованих лікарів та медичного персоналу, поглиблення системи гарантування умов та належної оплати праці; інтеграція до сфери охорони здоров'я передових технологій та рішень в частині надання медичних послуг; посилення роз'яснювальної роботи серед суспільства в частині обов'язковості здійснення заходів превентивної медицини, формування відповідних умов її практичної реалізації; сприяння активізації конкурентного середовища на ринку послуг сфери охорони здоров'я, з метою підвищення якості послуг, посилення її спроможності швидкого реагування на можливі виклики та загрози.

Приділення пріоритету залученню інвестицій з різних джерел, включаючи вдосконалення механізмів публічно-приватного партнерства, є також важливим напрямом для розвитку сфери охорони здоров'я.

## АНОТАЦІЯ

**Дручек Є. С. «Фінансова політика держави у сфері охорони здоров'я».**

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньою програмою професійного за спрямування «Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

В роботі досліджено сутність та особливості функціонування фінансової політики у сфері охорони здоров'я. Розкрито роль сфери охорони здоров'я у розвитку національної економіки.

Досліджено сучасні тенденції функціонування сфери охорони здоров'я в Україні та здійснено моніторинг сучасних тенденцій державного регулювання сфери охорони здоров'я. Виявлено ключові перешкоди функціонування сфери охорони здоров'я в Україні. Узагальнено зарубіжний досвід економічного забезпечення сфери охорони здоров'я та можливості його використання в Україні та окреслено перспективи розбудови сфери охорони здоров'я в Україні

**Ключові слова:** фінансова політика, інвестиції, охорона здоров'я, фінансування, розбудова охорони здоров'я, цілі фінансової політики, пріоритети фінансової політики.

## ANNOTATION

**Druchek E. "Financial policy of the state in the field of health care."**

Qualification work for a bachelor's degree in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" in the professional educational program in the field of " Finance, financial management and insurance". - Odesa National Economic University. - Odesa, 2024.

The work examines the essence and peculiarities of the functioning of financial policy in the field of health care. The role of the health care sector in the development of the national economy is revealed.

Modern trends in the functioning of the health care sector in Ukraine were studied, and monitoring of modern trends in state regulation of the health care sector was carried out. The key obstacles to the functioning of the health care sector in Ukraine have been identified. The foreign experience of the economic support of the health care sector and the possibilities of its use in Ukraine are summarized, and the prospects for the development of the health care sector in Ukraine are outlined

**Key words:** financial policy, investments, health care, financing, development of health care, financial policy goals, financial policy priorities.